

Ponència

Comissió redactora: Joan Ridao, Carles Bonet, Josep Huguet, Marina Llansana, Jordi Portabella, Anna Simó i Joan Tardà.

Construïm una nació sobirana, cohesionada i moderna

A. El context polític: un balanç insuficient de trenta anys d'autogovern

1. La inviabilitat de l'Estat espanyol plural i federal

1.1 Des del mateix moment de la seva aprovació, Esquerra Republicana de Catalunya començà a plantejar en solitari la reforma de l'Estatut d'Autonomia de 1979 del Principat de Catalunya amb el que es tancà el període de la Dictadura i s'obrí una nova etapa històrica. Aquest fou un Estatut negociat a l'ombra d'una Transició política tutelada pels hereus del franquisme, enmig d'un procés reformista, que, sense una prèvia voluntat constituent, va instaurar una monarquia aliena al principi democràtic i que, sobretot, no va respondre a les expectatives inicials d'autogovern de la majoria del poble de Catalunya. L'opció inicial del catalanisme per assolir un Estatut nacional acabà, una vegada més, cedint davant la prioritat d'alguns partits d'assegurar la seva participació en el procés reformista i la recuperació d'unes migrades institucions d'autogovern que no satisfieien els nostres drets col·lectius. Cal recordar que Esquerra, a través del seu diputat al Congrés, Heribert Barrera, va ser l'única força que s'oposà a la retallada i defensà el text inicial aprovat pels parlamentaris catalans.

1.2 En el cas del Principat, la generalització posterior del model autonòmic, juntament amb la dinàmica aplicativa restrictiva del text estatutari, sotmès a les lleis orgàniques i bàsiques estatals, el dèficit fiscal en relació a la resta de l'Estat (segons els experts al voltant d'un 10% de la renda, això és més de 19.000 M només el 2005, cosa que representa més de 2.800 euros per persona en un sol any), junt amb l'aparició dels reptes propis d'una societat moderna en un món canviant, van fer possible, més d'un quart de segle més tard, l'inici d'un procés històric de reforma estatutària que fou impulsat, a instàncies d'Esquerra, pel govern catalanista i d'esquerres del Principat, amb la complicitat de totes les forces de tradició catalanista i democràtica. Es tractava, doncs, de superar els obstacles que havien abocat l'autogovern a una clara descompensació entre una arquitectura institucional pensada inicialment per a l'exercici d'amplis poders i perfil netament polític, amb una capacitat d'actuació final molt limitada, que no es corresponia amb l'esmentada arquitectura institucional. Mentrestant, al País Valencià, la reforma proposada i pactada per les dues forces majoritàries (PP i PSOE) fou utilitzada, en la pràctica, per establir un topall competencial que ha servit de model per a les posteriors reformes estatutàries —inclòs l'Estatut de les Illes Balears— en compte de servir per millorar els instruments legislatius escaients per afrontar els nous reptes de la societat valenciana. En aquest mateix context, cal posar en evidència l'escassa qualitat de la democràcia espanyola, que no sols es nega a reconèixer el caràcter plurilingüístic, pluricultural i plurinacional de l'Estat, sinó que té com a objectiu final l'anorreament de les nacions catalana, basca i gallega. A més, és una democràcia que no admet els fets diferencials i que conrea la desigualtat de drets lingüístics i culturals entre els ciutadans.

1.3. L'inici del procés de reforma estatutària fou avalat en l'estratègia definida en el 24è Congrés Nacional, celebrat a Lleida el 2004, amb l'objectiu de millorar l'autogovern de Catalunya dins del marc constitucional vigent, d'incrementar la sobirania i aprofundir en el reconeixement per part de l'Estat espanyol de la nostra identitat nacional, i d'aquesta manera posicionar Esquerra com l'esquerra catalana majoritària, i posar a prova la voluntat real de les esquerres estatals de configurar un Estat de tall federal i plurinacional. L'objectiu era, doncs, determinar les possibilitats reals de transitar la via cap a la independència nacional a través d'una etapa prèvia que contemplés una relació Catalunya-Espanya d'inspiració federal. No debades, el text estatutari aprovat el 30 de setembre de 2005 al Parlament de Catalunya s'inscriví en aquest context. Igualment, quan Esquerra va haver de posicionar-se a l'entorn de la proposta de reforma constitucional plantejada pel govern espanyol en la present legislatura, ho va fer plantejant des d'una perspectiva federal i plurinacional el reconeixement del poble català com a subjecte de drets col·lectius, al marge de proposar d'altres reformes estructurals de marcat caràcter social i

democràtic. El desenllaç final del procés de reforma estatutària i les nul·les reformes estructurals del model d'estat en aquest període, va acabar frustrant, una vegada més, les expectatives dels qui creien que dins de l'actual marc constitucional era possible el ple reconeixement de la nació catalana.

En aquest sentit, cal tenir present que en els darrers vint-i-cinc anys s'ha produït un procés de modernització d'Espanya gràcies a la forta inversió pública realitzada en els territoris menys desenvolupats i a la capital de l'Estat. A aquesta inversió hi ha contribuït els fons de la Unió Europea, però també el dèficit fiscal que pateixen el conjunt dels Països Catalans. Una ingent aportació catalana que sempre s'ha silenciada, atès que els governs espanyols sempre s'han negat a publicar les balances fiscals, i que s'agreuja amb una discriminació sistemàtica de les inversions públiques. Aquest fenomen també explicaria la resistència a cap canvi significatiu de l'estructura política i econòmica de l'Estat, d'obtenir un model de finançament estable, bilateral i adequat a l'esforç fiscal i a les necessitats socials i econòmiques dels catalans.

1.4. Finalment, cal constatar que el federalisme, tot i tenir una llarga tradició teòrica a casa nostra, no ha tingut històricament especials adhesions a Espanya, com s'ha vist, una vegada més, amb la nul·la receptivitat que ha tingut la idea d'Estat espanyol plural o la reforma federalitzant de l'Estatut. Tanmateix, no es pot negar la presència a casa nostra d'un sector majoritari de la societat que encara ara manté una preferència per la configuració federal de l'Estat. Cal que aquest bloc s'afegeixi al sector social dels que opten per la configuració independent dels Països Catalans. En la Catalunya actual, la pretensió de l'esquerra nacional de ser hegemònica fa imprescindible la incorporació dels federalistes al projecte de la independència nacional, ni que sigui per la via de constatar que l'exercici del federalisme és incompatible amb els posicionaments polítics de les forces polítiques de l'Estat, o per la convicció de que, com s'ha dit, el federalisme no constitueix la via adequada per a la resolució final dels conflictes nacionals.

2. L'Estatut retallat evidencia l'esgotament de l'autonomisme

2.1. La possibilitat d'aplicar el que durant molts anys havia estat la principal proposta del catalanisme —la reforma de l'Estatut— per tal d'assolir, dins del marc polític i constitucional vigent a l'Estat, quotes més grans de sobirania, d'equitat fiscal i d'ordenació de determinats elements vitals per al futur del país, ha quedat reduïda a cendres, i amb ella les estratègies per tal de "saltar la paret" a la que ens havien menat 23 anys de governs de CiU. Ha quedat al descobert, doncs, l'absència d'un horitzó il·lusionador com el que per a molts catalans i catalanes va representar el model federalitzant i plurinacional que representava l'Estatut del 30 de setembre. L'actitud dels partits estatals, i en particular, els compromisos incomplets pel PSOE, en particular i de forma flagrant el president Rodríguez Zapatero, hereu de la tradició jacobina secular del socialisme espanyol, ha evidenciat que l'Estat espanyol, continua instal·lat en la inèrcia centralista tant a nivell polític com, econòmic-financer, infraestructural, judicial, cultural, mediàtic; així com en d'uniformisme cultural, lingüístic i identitari de matriu castellana. L'Estatut retallat, a més d'insuficient, manté Catalunya, com una autonomia de règim comú, dins un sistema constitucional unitari, amb certs elements de descentralització política, però blindat davant el reconeixement de mecanismes de transferència de sobirania i, fins i tot, dels procediments democràtics per obtenir-la. En síntesi, Catalunya continua sense tenir el reconeixement de subjecte polític nacional sigui quin sigui el partit que governi Espanya.

2.2 Aquesta situació, causa de la desorientació i perplexitat de molts catalanistes i independentistes, s'explica, en gran part, per l'hostilitat del PP al procés de reforma estatutària; els dubtes i vacil·lacions històriques del PSC que el varen portar a anunciar immediatament la presentació d'esmenes a Madrid; les contradiccions de CiU des d'un radicalisme sobiranista fins el 30 de setembre i fins l'acord entre Mas i Zapatero (el 21 de gener de 2006), vergonyós i irresponsable pel país. Aquell dia es va passar de l'esperança de l'Estatut del 30 de setembre a les enormes limitacions de l'Estatut de la Moncloa.

En aquest context, a ERC, havent-se posicionat en contra del pacte Mas-Zapatero des del primer moment, se li plantejà el dilema de, partint del no, continuar negociant per a tractar d'aconseguir acostar-nos el més possible a l'Estatut del 30 de setembre o plantar-se. L'Executiva i el Consell Nacional d'Esquerra entenent que la manifestació del 18 de febrer havia estat una mobilització sense precedents contra renúncies estatutàries, decidiren seguir negociant perquè van valorar en aquell moment que aquell èxit de participació els donava força per a deixar sense efecte el pacte. Malauradament, i com després es va

veure, Esquerra no va aprofitar l'avinentesa per direccionar aquest cabal cap al sobiranisme, i no fou prou conscient del "pacte de ferro" entre Mas i Zapatero. Un pacte que, fins i tot, incloïa la determinació del proper president de la Generalitat i la política d'aliances a Catalunya i Espanya. Malgrat això, cal ser conscients del potencial que va evidenciar el nostre partit per a canalitzar a través de la mobilització les posicions d'una part del poble de Catalunya a favor de la sobirania.

2.3 Per tots aquests motius, als que cal afegir el recel d'una bona part de la societat espanyola envers tots allò que prové de Catalunya, no és d'estranyar que l'ampli espectre del catalanisme polític, especialment el de tall autonomista o federalista, registri en aquests moments una gran desorientació, com posa en relleu la manca d'estratègies comunes de cara al futur. Per contra, exhaurida la via estatutària és hora de pensar en possibles vies alternatives. En aquest sentit, ja s'hi han expressat diferents opcions que van des de la reforma de la Constitució fins al dret a decidir en referèndum, passant per la ratificació en el seus mateixos termes de l'Estatut del 30 de setembre. En aquest context, han sorgit algunes iniciatives polítiques i cíviques, de naturalesa sobiranista, que tenen com a objectiu l'exercici del dret democràtic del poble català a decidir per majoria el seu status polític futur. Aquestes iniciatives sovint apel·len al cas del Quebec, en què, tot i que la Cort Suprema del Canadà propugnà el 1998 que sota la Constitució canadenca la secessió no podia ser adoptada de forma unilateral, en canvi sí que atorgà tota legitimitat al fet que una majoria clara dels ciutadans i ciutadanes d'aquell país expressessin de forma inequívoca el seu desig de no pertànyer al Canadà, i s'iniciés posteriorment una negociació amb la resta de membres de la federació. Aquesta no deixa de ser una via idònia per a denunciar el marc constitucional espanyol, que consagra la indissolubilitat de l'Estat i no reconeix el principi federal. En aquest sentit, també caldrà seguir de prop la propera convocatòria d'un referèndum a Escòcia i l'evolució de les seves relacions amb el Regne Unit.

2.4 Hi ha cada cop més una diferenciació en els nivells de conscienciació i compromís polític de la ciutadania, producte d'una societat catalana cada cop més complexa des d'una aproximació identitària, social i d'expectatives vitals. Per una banda, uns sectors que encara no han fet seva la identitat catalana com a projecte de futur. Per l'altra, l'aparició de sectors socials allunyats ja estructuralment del compromís polític, però amb una actitud global cada cop més sobiranista i progressista, bé sigui per qüestions generacionals o per mera anàlisi de la realitat que viu Catalunya. I en tercer lloc, els sectors més compromesos socialment i nacional. Els primers, o encara no se senten incorporats a la societat catalana, perquè fa poc que han arribat i la seva prioritat és sobreviure, o resta molta feina per fer. Els segons esperen de nosaltres que siguem capaços de fer avançar el país nacionalment i socialment, però sense trencadisses. I els últims, vistes les limitacions del "federalisme" zapaterista, voldrien que Esquerra encara tibés més la corda, com si l'èxit en política tan sols fos una qüestió de voluntat política, "d'avantguarda".

3. L'autodeterminació: el principi democràtic de la voluntat de la majoria

3.1. Actualment, el dret a decidir concretat en forma de referèndum de secessió, més que no pas altres fórmules tradicionals, és la que millor concreta el principi democràtic a l'hora d'expressar el dret d'una comunitat nacional a constituir-se en estat amb personalitat jurídica reconeguda internacionalment. En el passat, tanmateix, aquest plantejament s'havia articulat a través del dret d'autodeterminació dels pobles previst als Pactes de Nova York de les Nacions Unides de 1966, però aquesta invocació per si mateixa, com ja advertí l'Opinió Consultiva de la Cort Suprema del Canadà, comporta inevitablement un debat sobre aspectes que ens desvien d'una legitimació que hauria de basar-se exclusivament en el principi democràtic. Amb el dret a decidir emparat en el principi democràtic de respecte a la voluntat de la majoria hom pot evitar la discussió estèril i paralitzant sobre si el dret a l'autodeterminació forma part constitutiva o no del dret intern espanyol, sobre qui és el titular del dret, o quins són els contextos històrics en què aquest és d'aplicació, com ara si es tracta o no de processos de descolonització. Amb tot, hi ha un ampli marge de creixement de l'opció independentista que es desprèn de distintes consultes demoscòpiques, que consideren que Catalunya necessita un Estat propi. Aquesta realitat dóna espai d'assentament de l'opció republicana i nacional que Esquerra Republicana de Catalunya representa.

Precisament, fa 300 anys de la batalla d'Almansa. L'any 2014 farà 300 anys que Catalunya va perdre l'Estat. Seran més de tres-cents anys patint l'intent d'assimilació i d'uniformització per part del

nacionalisme espanyol. El 2007 és, doncs, un bon any per fixar el 2014 com a data perquè Catalunya comenci a decidir si el vol recuperar, i per plantejar-se una altra forma d'organitzar-se políticament. Una data en què, a més, farà gairebé 40 anys de la represa democràtica, amb un recorregut estatutari, com s'ha dit, definitivament exhaurit. Aquesta fita, pot arribar a ser un gran element mobilitzador de la societat catalana. L'estratègia política d'Esquerra ha d'avançar doncs cap a l'assoliment de les condicions socials, polítiques i econòmiques que han de fer possible la celebració d'una consulta popular a Catalunya l'11 de setembre del 2014, basada en el dret a decidir. I per tal que l'estratègia tingui èxit, cal iniciar un procés d'obertura a la societat i amb l'objectiu d'aconseguir màxims històrics d'afiliació de nous militants al partit. Tanmateix, no es tracta de posar data a la independència, sinó de fixar un probable horitzó en el que el poble de Catalunya pugui decidir el seu futur democràticament i, al mateix temps, que aquest referent emblemàtic actuï com a estímul per tal que en dues legislatures es preparin les condicions per aconseguir la majoria social que faci possible que Catalunya esdevingui un Estat propi. El simple fet de poder realitzar aquesta consulta popular pel dret a decidir seria una victòria, ja que demostraria una maduresa democràtica sense precedents i actuaria com a un instrument de pressió eficaç davant del Govern espanyol.

3.2. El dret a decidir, com el dret d'autodeterminació, ha estat invocat a casa nostra de forma cíclica, vinculat no només a esdeveniments interiors sinó també exteriors, com el procés de pau a Irlanda del Nord, la devolució a Escòcia, el referèndum al Quebec o els processos d'emancipació nacional de les repúbliques bàltiques i de les balcàniques; la darrera, Montenegro. El cas d'Escòcia, especialment, és una bona referència, ja que existeixen certs paral·lelismes amb el cas català. Tres-cents anys després que Anglaterra i Escòcia decidissin crear el Regne de Gran Bretanya, el 2010 es presenta com un escenari propici per a que aquell acord es congeli o definitivament es trenqui i Escòcia es converteixi en un país independent per la via democràtica del referèndum d'autodeterminació. Com en el cas de Catalunya, es tracta de marcar un objectiu clar pel qual treballar decididament.

No obstant, la nació catalana, la més gran d'Europa, en població, sense estat propi, té unes singularitats que fan que la via catalana no es pugui identificar del tot amb cap dels processos iniciats per altres pobles. L'aspiració catalana a l'exercici del dret a decidir ha de basar-se en un procés de devolució de la sobirania que va ser usurpada fa 300 anys amb la pèrdua d'uns drets i unes institucions que el nostre país havia mantingut fins el 1714, i que es troben recollits en la Declaració Ideològica d'Esquerra. Aquests drets han de ser restablerts sota el principi democràtic de la voluntat majoritària dels ciutadans i ciutadanes d'una nació que no és reconeguda per part dels Estats dels que forma part. Tanmateix, aquesta voluntat avui per avui no té possibilitats legals d'expressar-se a través d'una consulta popular d'aquest tipus malgrat que la sobirania de Catalunya resideix en el seu poble, amb independència del que estableixi el marc legal. Per aquest motiu, cal impulsar immediatament l'aprovació d'una Llei de consultes populars que permeti l'exercici democràtic del dret de decidir.

3.3. Coherents amb aquest plantejament, diferents entitats de la societat civil han emprès algunes iniciatives per sol·licitar a les institucions i partits, a través del dret de petició, que reclamin la transferència als governs autonòmics dels diferents territoris mitjançant una llei orgànica, de les facultats inherents a la competència exclusiva de l'Estat per convocar consultes populars per la via de referèndums, tot i que aquesta opció ja ha estat negada en diferents ocasions per les Corts Espanyoles. Aquesta iniciativa, d'un evident caire pedagògic, hauria de servir per a preparar el terreny de cara al poder assumir legítimament la potestat que té el poble de Catalunya de convocar un referèndum.

L'exercici d'aquest dret democràtic podria ser la conclusió d'una profunda i constant acció de motivació i persuasió i el final d'un procés de canvis polítics importants que permetin els canvis institucionals necessaris, més que no pas el seu inici.

3.4. Precisament, aquesta anomalia democràtica, si vingués sustentada per una majoria social suficient, hauria de contribuir en el futur a donar una dimensió europea a la qüestió catalana i a proveir un arbitratge comunitari o fins i tot internacional que assegurés una resposta pacífica i democràtica per part de l'Estat espanyol. Exercir el nostre dret com a poble a decidir comporta convertir el problema nacional català en un problema europeu i internacional. Acceptar que el fet nacional català és un afer intern espanyol és fer el joc als intents assimilacionistes dels estats que esquarteren el nostre territori nacional. El nostre procés d'alliberament nacional ha d'ésser part de l'agenda política de la Unió Europea, que és el nostre marc

institucional internacional més directe, i dels altres organismes internacionals competents (ONU, Tribunal d'Estrasburg, Tribunal dels Drets Humans, Consell d'Europa, Unesco). És des d'aquesta perspectiva que descobrim que l'estat espanyol reacciona amb virulència cada vegada que és fa menció als drets nacionals catalans en algun fòrum internacional o que la nació catalana conquereix una parcel·la de reconeixement internacional, sigui aquest reconeixement simbòlic a través de representacions esportives, o polític amb la presència internacional de les nostres institucions nacionals. Conseqüentment, el partit ha de dedicar un esforç decidit a organitzar els militants repartits arreu del món, especialment aquells que viuen a la Unió Europea, incentivant i creant les Seccions i Federacions exteriors necessàries per permetre una influència directa a l'intern d'altres estat i partits que poden contribuir de manera determinant al reconeixement internacional de la nació catalana.

4. El creixement del sobiranisme

4.1 L'exercici del dret a decidir només es pot plantejar doncs després d'un procés històric i polític que combini, d'una banda, tot i les dificultats evidents, la via de les reformes normatives encaminades al reconeixement de Catalunya com a subjecte de sobirania; i de l'altra, la via de la construcció nacional, des d'una perspectiva socialment inclusiva, a partir d'una majoria social favorable a l'exercici del dret a decidir a l'empara del principi democràtic. Aquest procés de construcció nacional i de vertebració d'un bloc polític majoritari, que com es dirà més endavant, ha d'anar acompanyat igualment de la creació d'estructures d'Estat des de les institucions, ha de tenir en compte sobretot, que el catalanisme s'expressa amb varietat de tendències i que, per descomptat, no es pot reduir a una sola força política, ni a un sol sector social. Aquest procés ha de tenir en compte, a més, tota la ciutadania que expressa el seu rebuig a la situació política actual i el seu desencís a través de l'abstenció. Si hom vol construir una majoria social, si diem que hem d'eixamplar la base social del sobiranisme, haurem de generar complicitats directes amb cadascun dels sectors d'aquesta ciutadania, generant discursos diferenciats per a cada sector.

Els objectius polítics del sobiranisme requereixen corrents de simpatia, complicitat i adhesió que vagin més enllà de les sigles dels partits i, naturalment, de l'àmbit de la Catalunya estricta. Des de la Transició el sobiranisme no ha estat capaç de ser la principal referència d'amplis sectors socials com el sindicalisme, el moviment veïnal o els sectors procedents de la vella immigració. No ha estat possible, doncs, retrobar la forta cultura catalanista del període republicà. S'ha parlat fins i tot de fatiga del catalanisme perquè, certament, durant anys, ha mancat un horitzó col·lectiu il·lusionador capaç de crear complicitats col·lectives. Si hagués reeixit, l'Estatut del 30 de setembre ho podia haver estat. A més, el catalanisme en el govern del Principat des de 1980 fins al 2003, no fou capaç de crear les bases d'un projecte nacional atractiu per a amplis sectors socials. El mite del catalanisme conservador perjudicà també durant anys les possibilitats de represa nacional i fomenta encara ara unes bones dosis d'autoodi per part d'alguns exponents de l'esquerra autòctona en lloc de potenciar una visió legitimadora del catalanisme. En el cas de les Illes Balears, la Plataforma Empresarial i el Cercle d'Economia de Mallorca clamà durant el procés de redacció del nou estatut per un nou sistema de finançament que propiciés un canvi de model per tal d'acabar la situació de dèficit fiscal (en el cas de les illes Balears a l'entorn d'un 15% de la renda), però ni els sectors vinculats al mallorquinisme conservador ni tampoc els sectors socialistes més autocentrats han estat capaços d'aconseguir desviar-se de la voluntat homogeneïtzadora dels seus líders de Madrid.

4.2. Aquesta tendència ha començat però a invertir-se. Actualment assistim a un creixent sobiranisme d'ordre pràctic, molt lligat al benestar i a la cohesió social, a partir de la presa de consciència d'amplis sectors de les classes populars i mitjanes del país, amb independència del seu origen i condició, que desborden àmpliament el camp de joc del catalanisme i del sobiranisme que, simplificant, podríem anomenar identitari. Aquest nou sobiranisme més pragmàtic i perfectament complementari de l'identitari és un fenomen emergent que qüestiona la nostra dependència respecte d'un ordre estatal que dificulta la qualitat de vida de la gent, a partir de constatar, per exemple, l'alarmant dèficit fiscal que penalitza la qualitat dels serveis bàsics, o de comprovar el retard que acumula el centralisme espanyol en les grans infraestructures a casa nostra. Això ha permès que molts ciutadans i ciutadanes, amb independència del seu nivell de consciència nacional, contribueixin a crear un estat d'opinió cada dia més estès que associa la sobirania amb la noció de causa justa.

4.3. Així mateix, des dels sectors econòmics s'ha constatat, cada cop amb més força, les limitacions que comporta, en determinats aspectes, l'actual model de subordinació a l'Estat. En particular, és important fer avançar uns referents sindicals clarament compromesos amb el projecte de construir un estat propi. Patronals i sindicats són progressivament més conscients que les artificials mancances que introdueix, per exemple, la gestió radial de les infraestructures o un sistema de finançament discriminatori, afecten negativament les possibilitats de creixement econòmic i de creació d'ocupació estable i de qualitat. Recentment, hem assistit a iniciatives de reivindicació de més sobirania —per exemple, en matèria aeroportuària—, d'àmplia base en el món econòmic. Paradoxalment, entre els que han donat suport a aquestes reivindicacions, es troben alguns dels que, durant el procés de reforma estatutària van pressionar per tal d'accelerar la conclusió del mateix, encara que fos amb renunciïes, i que ara comproven la magnitud de les mateixes. Cal connectar, doncs, si més no una part dels sectors que han donat suport a les esmentades iniciatives amb la massa social que reivindica al dret a decidir.

B. Les propostes de futur: creem espais de sobirania, teixim xarxes de complicitat social, impulesem els valors republicans

La construcció nacional comença, doncs, molt abans que hi hagi condicions per exercir el dret a decidir amb garanties i implica un canvi progressiu de mentalitat política. Perquè només una majoria política i social, liderada per una esquerra nacional hegemònica, farà possible negociar de tu a tu amb l'Estat espanyol. Mentre això no sigui possible, cal focalitzar a curt termini les demandes ciutadanes de forma que una majoria de la societat catalana es mobilitzi per recuperar els avenços significatius de l'Estatut del 30 de setembre desmuntats amb l'acord PSOE-CiU, o per l'erosió diària practicada pel govern de l'Estat i per la més que previsible retallada per part del Tribunal Constitucional. Aquesta mobilització ha de servir per activar la reivindicació sobiranista a tots els Països Catalans i cal que s'hagi explicat molt bé i tota la societat tingui molt clar el camí que s'ha de seguir i com s'ha de seguir.

Per a la construcció d'aquesta majoria social cal treballar de forma decidida sobre els següents tres eixos els propers anys: la creació d'espais de sobirania, l'establiment de xarxes de complicitat social, i la reivindicació dels valors republicans.

1. Creem espais de sobirania

1.1. Espais de cohesió social

A mig i llarg termini, cal aprofitar les oportunitats que ens brinda l'actual context de globalització política, econòmica i cultural, amb l'aparició de nous escenaris i de noves formes de distribució del poder més enllà dels actuals estats, per guanyar espais de sobirania i decidir quins d'aquests espais volem compartir. Això implica que cal establir determinades prioritats d'acció política, objectius concrets i assolibles, relacionats amb la vida quotidiana de les persones, i amb un model de governança basada en els valors republicans, i que ens han de permetre abordar el proper pols amb l'Estat des de les condicions més favorables. Entre aquestes prioritats, ha d'ocupar un lloc destacat la garantia de respecte a la diversitat i el manteniment de la cohesió social com a objectiu de progrés, tot posant fi a la duplicitat de serveis públics, a més d'atendre les persones novingudes en condicions que n'afavoreixin la seva integració. Però abans que res, és clar que, per poder fer front al desenvolupament de les polítiques públiques de cohesió social calen, com s'ha dit, recursos econòmics. La dimensió i perpetuació en el temps del dèficit fiscal comporta que, sense la seva correcció, difícilment es podrà mantenir la competitivitat de la nostra economia i desenvolupar els instruments de l'estat del benestar que garanteixen la nostra cohesió social.

- a) cal un model de finançament en la línia del concert econòmic cooperatiu basat en la bilateralitat de les relacions amb l'Estat que ens permeti gestionar, recaptar, inspeccionar i liquidar tots els tributs i negociar l'aportació des dels nostres governs a l'Estat en concepte del cost dels serveis que presta i d'una quota de solidaritat pactada d'un percentatge del PIB, a revisar periòdicament que es destini a inversió productiva;
- b) cal demanar el traspàs immediat de les grans infraestructures a fi de poder oferir una gestió de proximitat dels nostres ports, aeroports i ferrocarrils. Només si tenim la capacitat de decidir i de gestionar totalment des dels Països Catalans aquests grans pilars de la nostra economia, podrem configurar un sistema aeroportuari integrat, modern i connectat amb el món; maximitzar de manera coordinada el potencial dels nostres ports, i vertebrar atenent als nostres interessos una veritable malla ferroviària amb ample europeu que permeti un servei integral (suburbans, rodalies, regionals, internacionals, gran velocitat) tant per a les persones com per a les mercaderies, que tendeixi a configurar un nus logístic de primer nivell. Per últim, és molt important que des de casa nostra puguem apostar per un transport col·lectiu que tingui capacitat d'oferir unes condicions de mobilitat adequades segures, eficients i vinculades a la planificació territorial;
- c) cal més autoexigència en la gestió dels recursos públics i privats per assolir la desitjada eficiència. Cal apostar doncs per l'eficiència i afavorir la cooperació entre el món empresarial i l'acadèmic, per tal d'oferir una formació de qualitat i una transferència del coneixement eficient, d'acord amb les necessitats formatives individuals de les empreses, amb especial atenció a les d'alt valor afegit, fomentant la formació professional, minimitzant en el fracàs escolar, millorant el coneixement en llengües estrangeres (amb l'anglès en primer lloc), consolidant un sistema d'educació superior

universal plenament adaptat al nou marc europeu i incentivant la inversió tant pública com privada en programes de recerca i desenvolupament;

- d) Cal desplegar la nova divisió i ordenació territorial que sobrepassi el marc provincial espanyol amb la implantació de les vegueries, fet que facilitaria reconèixer administrativament les realitats identitàries de Catalunya per a promoure polítiques públiques més adequades a les necessitats territorials.

Igualment, per avançar cap a la consecució de l'Estat català del benestar és fonamental disposar de xarxes públiques de qualitat ben dimensionades, dotades de recursos suficients potents que permetin oferir als ciutadans i ciutadanes una qualitat de vida que permeti implementar polítiques públiques progressistes transversals i centrades a actuar en:

- a) un sistema educatiu públic, català, laic i de qualitat és una de les eines bàsiques que pot incidir molt positivament en la integració de tot l'alumnat, i en la igualtat d'oportunitats educatives per a tota la població; plural, que incentivi la innovació i els projectes educatius de cada centre, que fomenti la llibertat de les famílies sense cap discriminació per raons econòmiques, culturals, religioses, de gènere, de procedència o qualsevol altra, en el marc del Servei Públic Educatiu i que garanteixi l'ús del català com a llengua vehicular en totes les etapes educatives i el coneixement de la cultura catalana a tots els estudiants;
- b) un sistema de benestar que garanteixi drets subjectius i la universalització dels serveis i prestacions socials i de les polítiques de suport a les famílies i a la infància, amb una xarxa de responsabilitat pública de qualitat i que cobreixi amb eficàcia les necessitats específiques dels col·lectius prioritàris. Les polítiques públiques han de garantir la qualitat de vida de totes aquelles persones dependents d'altres, atenent graus de dependència establerts. També s'haurà de vetllar per la cobertura de necessitats bàsiques i la facilitació d'instruments per a la realització personal i social d'aquests grups poblacionals;
- c) un sistema de salut que fomenti la coordinació, l'equitat i la igualtat assistencials; que impulsi una única xarxa de salut pública que gestioni de manera transparent, ètica i responsable els recursos públics i que aposti de forma decidida per la seguretat alimentària i per la recerca en l'àmbit biomèdic en d'altres;
- d) la immigració, mitjançant polítiques d'acollida que garanteixin la seva integració al projecte nacional i lingüístic del nostre país. És per aquesta raó que si volem incorporar plenament les persones novingudes cal que aquestes puguin participar en els afers públics de la societat que contribueixen a construir i que se'ls reconegui de manera efectiva els seus drets i el seu accés a les prestacions per a la seva acomodació social i econòmica. En correspondència hauran d'acceptar deures cívics que facilitin i assegurin la seva adaptació i empeltament sociocultural. Uns deures que hauran de tenir especial incidència en els àmbits lingüístics i nacional. Així mateix, les persones immigrades han d'arribar al nostre país en situació regular, fet que a la pràctica significa que les nostres administracions han de controlar els fluxos migratoris, fixar les directrius del contingent de treballadors estrangers, contractar en origen, regular el règim d'estada i residència, al mateix temps que ha de continuar desenvolupant polítiques de cooperació amb els països en vies de desenvolupament, i preferentment amb les regions del Magrib, Àfrica subsahariana, Est d'Europa i Amèrica del Sud;
- e) una xarxa d'habitatge públic i de protecció de qualitat, que garanteixi l'accés a un habitatge digne al conjunt de la població, prestant especial atenció a aquells col·lectius amb més dificultats per accedir al mercat lliure;
- f) un marc propi de relacions sociolaborals d'acord amb els sindicats que garanteixi el bon funcionament del mercat de treball en tots els sectors i col·lectius que hi participen, caracteritzat per l'aposta per la protecció dels drets laborals i l'ocupació de qualitat, la defensa dels col·lectius especialment vulnerables i dels que rebin l'impacte de les deslocalitzacions, la diferència de poder adquisitiu de treballadors/res i pensionistes, la formació continuada i el reciclatge professional i l'aprofitament màxim de tots els recursos professionals disponibles. Com també la defensa de la igualtat de drets i deures dels treballadors i treballadores autònoms respecte de la resta de persones ocupades i l'impuls dels projectes d'economia social (cooperativisme, societats laborals, empreses d'inserció, etc.). Cal continuar treballant per incorporar la participació en la gestió del sistema de pensions, el subsidi d'atur i els recursos de la Seguretat Social, que van quedar fora de les reformes estatutàries.

- g) un sistema nacional de garanties dels drets civils que fomenti la no-discriminació per raó de gènere, orientació i/o identitat sexual i que promogui la igualtat real de les persones, completant i fent efectius els drets fonamentals assolits en els darrers anys;
- h) un sistema que promogui les polítiques de dones com a eina en favor de la igualtat real d'oportunitats, per augmentar la presència i la participació social i política de les dones, treballant per un nou contracte social i per eliminar qualsevol signe de violència masclista i fer-la impensable en una nació socialment més justa i amb una major qualitat democràtica nostre.

Només amb la creació o consolidació de totes aquestes xarxes i drets, podrem construir un país socialment més just i amb una major qualitat democràtica.

1.2. Espais de modernització econòmica

1.2.1. La globalització és el marc econòmic en què ens hem de moure, però que no té en compte les peculiaritats de les nacions sense Estat. En aquest context, la capacitat de produir productes idèntics és pràcticament il·limitada i provoca els fenòmens de deslocalització, pèrdua de llocs de treball i disminució dels salaris. Per aquests motius, cal orientar l'economia cap a activitats que siguin diferencials i que, per sobre de tot, aportin valor. Per altra part, l'orientació que ha pres la Unió Europea és fortament estatalista i redueix les regions a simples àrees d'interès econòmic condicionades a la política econòmica de l'Estat a què pertanyen. Això fa que només les nacions que tenen estat propi puguin aconseguir condicionar de forma efectiva els comportaments de l'economia. Malgrat aquesta realitat està demostrat que nacions amb Estat propi de similars dimensions als Països Catalans han aconseguit competir amb èxit al mercat global. Cal que utilitzem aquest marc econòmic per tal de convertir-lo en aliat objectiu de la causa sobiranista. A més, la cohesió social que ens permet la societat del benestar és fonamental, tal com hem vist. Tanmateix, això requereix, poder redistribuir una riquesa que amb anterioritat s'ha hagut de crear. Les nostres empreses, el nostre sistema empresarial amb un 98% de Pimes i una gran majoria de microempreses, són l'element essencial per a la creació de la riquesa necessària pel manteniment de la societat del benestar i la cohesió social. Ens calen, doncs, unes empreses productives i competitives, obertes als mercats mundials, amb capacitats i actituds innovadores, de cooperació i d'adaptació a les noves condicions de l'economia mundial que canvien molt ràpidament. Ens cal, doncs, una política empresarial activa i atractiva per a les nostres empreses —especialment per a les petites i mitjanes o cooperatives— i un entorn adequat pel seu desenvolupament.

Per això, cal posicionar-nos en l'escenari internacional, ja que és l'única manera de deixar de dependre del mercat captiu espanyol:

- a) En general, impulsant, primerament, l'establiment d'acords amb tercers estats, ens subestats i organitzacions internacionals, com a via per exportar la vocació internacional del nostre país i per assolir un major prestigi i reconeixement de la nostra identitat comunitària; amb especial èmfasi amb l'Euroregió mediterrània, els membres de la qual comparteixen dificultats i oportunitats comunes;
- b) Des del punt de vista econòmic, potenciant paral·lelament la internacionalització dels Països Catalans. En el nou món global aquesta és una necessitat imperativa per a la competitivitat de qualsevol economia. Les empreses del nostre territori han d'establir cada cop més la seva estratègia amb referències dels mercats internacionals (multilocalització) i deixar de focalitzar-se en el mercat estatal. Cal, també, accelerar els posicionaments a escala internacional en sectors tan centrals com el turisme, el sector agroalimentari, la indústria de les noves tecnologies destacant-ne especialment la robòtica i les energies renovables, la indústria farmacèutica, el sector de l'automoció, l'artesania, la indústria cultural, la gastronomia, la moda o el disseny. És a dir, hem d'apostar clarament per aquells sectors industrials i de serveis tan nous com consolidats que des de fa anys aporten un valor afegit a la nostra economia. En aquest sentit, és imprescindible que totes aquelles empreses i universitats que volen o necessiten desenvolupar projectes de R+D+I, rebin el suport i els recursos necessaris per part de les nostres administracions per poder ser competitius en el mercat global. Igualment, en un context en el qual la capacitat de produir arreu productes idèntics és pràcticament il·limitada, també adquireix més valor la diferència, allò que cada economia és capaç d'aportar específicament, i en el

cas dels Països Catalans, els factors vinculats a l'economia de la identitat com el el turisme, el sector agroalimentari, l'artesania, la indústria cultural, la gastronomia, la moda o el disseny.

1.2.2. La Unió Europea es troba immersa en un procés de redefinició del seu model de creixement econòmic, establert en la Cimera de Lisboa (2000), que ha de convertir-la en l'economia basada en el coneixement més potent i dinàmica del món i amb més cohesió social. Els Països Catalans necessiten afrontar aquest procés amb totes les seves potencialitats i amb un consens ampli entre les forces polítiques i els agents socials i econòmics, per tal d'adoptar una estratègia a llarg termini que permeti que els principals elements d'aquest canvi (recerca, innovació, ensenyament superior, empreses) puguin ser abordats en un escenari estable i compartit. L'èxit de la inserció plena dels Països Catalans en l'economia del coneixement condicionarà la capacitat de mantenir i aprofundir no només la competitivitat de l'economia dels Països Catalans—i de la capacitat, per tant, de crear ocupació—, sinó també els elements estructurals de la cohesió social, com passa en el països del nord d'Europa amb estats del benestar més desenvolupats. D'altra banda, els sectors econòmics que s'han basat en mercats captius o en pràctiques especulatives, com de vegades una part de la construcció, cal que també facin un esforç d'augmentar la seva competitivitat en un mercat més lliure i transparent per evitar impactes socials negatius. En definitiva, la política empresarial que defensa i seguirà defensant Esquerra ha de tenir els seus fonaments sobre els següents cinc grans pilars: primer, la participació activa en la creació d'un entorn adequat pel desenvolupament de les nostres empreses (infraestructures adequades, arc legal i administratiu poc intervencionista, etc...); segon, la continuïtat de l'atracció d'empreses estrangeres que cada cop seran creadores de productes i llocs de treball de més qualitat i més valor afegit; tercer, la intensificació de la internacionalització i obertura a l'exterior de les nostres empreses; quart, el foment de la innovació, mitjançant la R+D+I i la transferència tecnològica; cinquè, l'estímul de la cooperació i les aliances estratègiques entre empreses, amb una especial dedicació a la política de clústers, que és essencial en l'economia actual, i encara més en un sistema empresarial amb tanta preponderància de les Pimes.

1.2.3 En la societat del coneixement, en la que domina una economia en xarxa, la competitivitat i la productivitat de l'economia depenen, de forma essencial, del desenvolupament de les noves tecnologies de la informació i les telecomunicacions (TIC). Entre els factors que determinen la situació de les TIC, molts d'ells depenen en un grau elevat de les actuacions del Govern. Caldria, doncs, una actuació decidida en aquests aspectes per a millorar la situació de les TIC i, per tant, de la competitivitat de les nostres empreses i del país.

1.3. Espais de progrés de la llengua i la cultura catalanes

1.3.1. Sovint es parla de la importància de les persones, menystenint el paper social de la cultura i de la llengua, però en un món cada vegada més globalitzat, cal que advoquem de forma decidida per la llengua i la cultura com elements de vertebració, de cohesió i d'identificació de la nostra societat, com a eines de progrés social. En particular, la defensa de la llengua catalana ha d'ésser un objectiu prioritari, un objectiu de primera magnitud.

- a) Llengua i cultura com a punt de trobada: la nació catalana des de sempre ha hagut de lluitar contra totes les adversitats. Actualment ha esdevingut, un territori de trobada entre les diferents cultures del món, element que s'ha accentuat en l'era de la globalització. D'aquesta manera, es fa imprescindible que la llengua i la cultura catalana esdevinguin l'espai de trobada entre les diferents realitats socials existents a casa nostra, essent un element imprescindible de cohesió social. En altres paraules, la llengua i la cultura catalana han de ser eix troncal de la integració i la inclusió, i per això cal desenvolupar iniciatives en aquest sentit. A més, la llengua i la cultura estructuraren les consciències de les persones i de les societats, i és justament aquesta estructura i les possibilitats d'un futur esperançador el que tots els ciutadans del nostre país compartim. D'altra banda, no podem oblidar que la cultura popular és una expressió col·lectiva i no pot ser un element estàtic, sinó que ha de viure una renovació lligada a la societat que en forma part. La creació de noves expressions culturals populars que regenerin lligams culturals i d'identitat col·lectiva han de permetre modular una cosmovisió nacional catalana.
- b) Espai comunicacional català que tingui present: la totalitat de la nació catalana, essent el seu marc, referents i prioritats els Països Catalans. És per aquesta raó, que la seva creació passa, en primer lloc,

per assegurar la permanència arreu del país en el moment del pas a la TDT, de la recepció de les emissions dels canals de televisió de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, incloent-hi les comarques de la Catalunya Nord. També, cal reforçar el caràcter públic dels mitjans audiovisuals i els canals públics locals com a eina de difusió dels valors de la ciutadania, qualitat democràtica, cohesió social, identificació nacional i promoció de la llengua i la cultura catalana en el seu sentit més ampli. Conjuntament amb els mitjans públics cal impulsar noves iniciatives en l'àmbit privat i reforçar les ja existents afavorint la creació d'un espai nacional de comunicació audiovisual que permeti la reciprocitat de tots els canals autonòmics en llengua catalana arreu del territori.. A més, i tenint present que la Unió Europea és un espai de lliure circulació d'idees, Catalunya ha de poder disposar d'emissores de radiodifusió en ona curta i emissores de televisió per poder emetre en català programes destinats a la diàspora catalana a l'estranger i, tanmateix, emetre en altres llengües amb l'objectiu de fer conèixer Catalunya i la cultura catalana a altres indrets fora del Principat. L'espai audiovisual i de les noves tecnologies ha de ser a més respectuós, amb totes les llengües, especialment amb l'occità o d'altres llengües amb estatus d'oficialitat reduïts. Finalment, aquest espai també ha de ser reconegut per la seva qualitat democràtica i pel respecte a la llibertat d'expressió.

1.3.2. Paral·lelament, la llengua i la cultura esdevenen un pilar de la construcció nacional i són el motor de la diversitat que és una de les grans riqueses de la humanitat. Configuren un model de país i ens doten d'una idiosincràsia que ens reafirma com a poble en un sistema global que va en detriment de la riquesa cultural i lingüística. Alhora, necessitem una cultura oberta al món, que ens projecti cap al futur.

- a) Creixement de l'ús social del català: si bé el coneixement del català ha experimentat un notable augment en els darrers anys, l'avenç de l'ús social, econòmic, cultural, tecnològic i de relacions interpersonals és completament insuficient. Així, cal aprofitar el nou marc legal que aporta el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya per estendre el coneixement i l'ús social del català en tots els seus àmbits, amb un tractament transversal per part de l'Administració, la qual s'ha de dotar de les eines necessàries per fer del català la llengua general de relació social, és a dir, la llengua comuna a la nostra societat. Per tot això, Esquerra considera imprescindible aprovar una nova llei de política lingüística al Principat que assegurí el compliment d'aquests objectius, impulsar en la resta de territoris dels Països Catalans una reforma que equipari l'estatus jurídic del català amb el de l'espanyol i el francès, com pas imprescindible per a la recuperació efectiva del català al País Valencià, la Franja de Ponent, les Illes Balears i la Catalunya Nord com a llengua vehicular de l'administració.
- b) Internacionalització cultural: cal avançar en la difusió de la cultura catalana a nivell internacional, com un segell que doni a conèixer al món la nostra realitat nacional i el nostre projecte de país, tot utilitzant la potencialitat dels lligams de molts ciutadans i ciutadanes de Catalunya amb altres cultures nacionals per llurs orígens. Això pot passar per disposar d'un espai independent en un satèl·lit europeu a fi d'emetre allò que des dels nostres governs es consideri oportú. I, d'altra banda també cal definir des del govern, conjuntament amb les universitats, plans d'acollida per als estudiants que realitzen programes d'estudis al nostre país que garanteixin el seguiment i comprensió de les classes en català.

1.4. Espais de sostenibilitat territorial

Cal orientar l'activitat política i augmentar la visibilitat del nostre compromís, també cap a aspectes que cada cop preocupen a segments més amplis de la nostra societat i que provenen d'una consciència global de la responsabilitat que tenim envers la preservació del nostre planeta i l'amenaça creixent del canvi climàtic. Hem d'entendre que són una manifestació diferent de la defensa de la nostra identitat, així com tenir la capacitat de connectar el discurs nacional amb la reivindicació i defensa del nostre entorn singular. Un entorn que s'ha de preservar com un aspecte que ens caracteritza i defineix com a col·lectiu nacional, amb l'establiment d'un model econòmic que tingui la capacitat d'adaptar-se a les característiques de totes i cadascuna de les parts del nostre territori i que ens porti a fer compatibles l'equilibri territorial, el desenvolupament econòmic sostenible i la preservació dels valors mediambientals i paisatgístics del país, La capacitat de compatibilitzar les activitats humanes sense malmetre el territori i la manera diferent i generosa de relacionar-nos amb l'espai físic que ens acull —i sobre el que en som directament responsables— és, també, una part de la nostra identitat nacional.

Més enllà de l'entorn natural, també cal apostar per un desenvolupament sostenible de les ciutats i àrees urbanes. Tot desenvolupament o modificació de les àrees urbanes ha de tenir en compte les realitats que se'n deriven, de manera que els canvis no produeixin en cap cas una pèrdua de qualitat de vida per a les persones que conflueixen en aquestes àrees en forma de congestió de serveis públics o manca d'aquests. El desenvolupament no ha de ser únicament urbanístic, sinó que ha de tenir aparellat un increment de prestacions i serveis. Igualment, cal evitar la degradació de les àrees urbanes amb actuacions proactives. Singularment cal esmentar per la seva transcendència en els desenvolupament de la societat i en l'impacte global sobre el planeta tot allò que fa referència tan a les fonts com el consum energètic, en aquest sentit cal desenvolupar la via catalana d'adaptació i mitigació al canvi climàtic. Cal avançar cap el disseny d'un model energètic català, peça cabdal en l'estratègia de construcció d'espais de sobirania. Finalment, Esquerra vetllarà perquè l'acció política en els territoris insulars ha de contemplar les seves especificitats i s'han d'analitzar molt acuradament les actuacions atesa la seva condició singular de territori limitat. "En aquest sentit, Esquerra segueix oposant-se al projecte d'interconnexió elèctrica de 400.000 volts entre Baixàs i Bescanó, que presenta no únicament un alt rebuig social sinó també el risc d'un fort impacte sobre el territori. Esquerra aposta, d'una manera ferma, pel desenvolupament d'energies renovables i de proximitat."

1.5. Espais de projecció i solidaritat internacional

Avui en dia no es pot construir un projecte nacional creïble ni una societat democràtica avançada sense participar activament en la construcció d'un ordre internacional més just i solidari. Davant la globalització dominant, sense les estructures d'estat que ens permetrien lluitar amb igualtat de les condicions jurídiques internacionals que la resta de pobles, hem d'aprofitar totes les esclatxes i oportunitats que tinguem per projectar-nos a l'exterior i desenvolupar una política internacional pròpia com per exemple potenciant els casals catalans i el reconeixement oficial de les seleccions esportives nacionals. Si aprofitem aquestes oportunitats per promoure polítiques internacionalment responsables, solidàries estarem construint espais de sobirania i alhora generarem adhesions i complicitats internacionals. La nostra cooperació s'ha de basar en l'enfortiment de la sobirania de les persones i dels pobles per ampliar les seves oportunitats, i per això ens hem de comprometre amb un model que potenciï el desenvolupament endogen i el dret a decidir dels pobles i les persones amb les cooperem: hem de ser especialment solidaris amb els pobles perseguits per raons de llengua, cultura o identitat, que estan desplaçats o refugiats per raons polítiques o amb els països originaris de moltes persones novingudes. En la mesura que creixem com a actors internacionalment responsables creixerà el nostre prestigi en l'escenari internacional.

2. Teixim xarxes de complicitat social

2.1. Xarxes de complicitat amb la societat civil

La necessitat d'espais alternatius a l'ordre estatal actual requereix, al marge d'una voluntat política impulsora, la complicitat de sectors amplis de la societat civil, i dels agents socials i econòmics, sense la qual no hi pot haver un projecte de canvi polític sobre bases sòlides. Històricament la societat civil catalana ha tingut una gran força i dinamisme. En les darreres dècades, s'ha anat tecnificant i adormint en els seus plantejaments nacionals. En l'actualitat, cal retrobar i modernitzar aquest sentit, cal vertebrar, entre d'altres, espais sindicals, socioeconòmics, culturals, juvenils, comunicatius i associatius, que responguin a una lògica i a uns interessos en clau estrictament catalana. La nació es construeix i consolida, sobretot, des de la societat civil. En aquest sentit, cal aprofitar les potencialitats de la forta i participativa dinàmica social catalana per afavorir l'aparició d'una majoria política coherent amb els plantejaments de respecte a la sobirania nacional. En aquesta propera etapa, la societat civil ha de ser, com ha estat en èpoques passades, un element fonamental, junt amb els àmbits estrictament polítics. El sol fet d'instrumentar aquestes complicitats amb la societat civil donarà al procés un aspecte qualitatiu inèdit i propi del país. Aquesta circumstància, a més, de consolidar ni que sigui parcialment espais de sobirania permetrà resoldre aspectes importants de la vida quotidiana de les persones, com per exemple, la gestió de les infraestructures, la generació de noves i la millora de les existents; o d'altres com la necessària catalanització de l'àmbit competitiu esportiu, procés que ens portarà a l'assoliment d'un espai

de sobirania civil i de simbologia nacional com és la derivada del reconeixement internacional de les nostres seleccions esportives.

És per tot això, que Esquerra, com a organització preocupada de defensar els interessos dels catalans i catalanes, ha de ser un element catalitzador de la mobilització ciutadana, acompanyant la societat civil en les seves actuacions i afavorint la potenciació i recuperació del seu dinamisme i la seva mobilització sempre que aquest tingui com a objectiu avançar nacional i/o socialment, treballant conjuntament amb organitzacions, plataformes, líders d'opinió i tots aquells disposats a dedicar-se a la defensa dels interessos del país i dels seus ciutadans i ciutadanes.

2.2. Xarxes de complicitat política

Més enllà del perímetre polític d'Esquerra, hom constata que la conjuntura política actual a Catalunya, es pot definir des del punt de vista del catalanisme com d'extrema competència entre els seus diferents corrents. Això mateix explica les dificultats per les que avui, per exemple, seria inviable la reedició d'una Solidaritat Catalana a imatge i semblança de la d'ara fa un segle. Això no vol dir, que els actuals esdeveniments polítics no aconsellin recuperar el mateix nivell de cohesió i unitat d'acció dels partits catalans de tradició democràtica que va fer possible l'aprovació de l'Estatut del 30 de setembre. Així doncs, des de les institucions on Esquerra hi és present, caldrà seguir impulsant des de les institucions la instrumentació de pactes nacionals que garanteixin l'assumpció dels grans reptes del país en els aspectes estratègics que més condicionen el nostre progrés i la nostra cohesió social. Aquesta unitat d'acció a nivell intern, també haurà de traslladar-se en els espais parlamentaris espanyols i europeus per a defensar els interessos de Catalunya en qüestions relatives com el desplegament estatutari.

Precisament, l'opció tàctica per tal d'atraure els federalistes catalans cap a opcions clarament de respecte a la sobirania nacional passa necessàriament per ser permeables i atraure l'espai de les forces polítiques que ara mateix els hi donen representació. Per la qual cosa caldrà fer evidents els dèficits que els genera un discurs i una acció política en les institucions catalanes contradictòria amb les exercides amb les estatals. Igualment, cal una acció coordinada a la Unió Europea i als àmbits comunitaris de decisió democràtics on Esquerra és present, mitjançant el lideratge, la renovació i l'impuls del partit europeu del qual formem part, l'Aliança Lliure Europea, i ampliant la col·laboració amb les opcions de centre-esquerra europeu i en especial en aquelles que representen situacions similars al cas català.

2.3. Xarxes de complicitat econòmica

És imprescindible establir lligams de complicitat i de sintonia amb amplis sectors del món econòmic i empresarial català sense la participació activa i compromesa dels quals serà molt difícil assolir els objectius sobiranistes. Cal crear doncs, mecanismes, estructures i xarxes de foment d'un tipus d'economia pròpia que beneficïen clarament la societat catalana. Cal posar les bases i disposar de les eines necessàries per a impulsar i protegir aquells sectors claus per a l'economia d'una país deslocalització o l'absorció, fomentant al mateix temps l'economia social, les noves tecnologies i les energies alternatives com a punta de llança d'una economia dinàmica i en constant evolució. S'ha de bastir i potenciar una xarxa de serveis bàsics pròpia per tal de no dependre de les grans empreses espanyoles que gaudeixen actualment d'una situació de monopoli contrària als interessos dels ciutadans i ciutadanes dels Països Catalans

3. Impulsem els valors republicans

L'adhesió dels valors republicans cohesiona l'esquerra nacional i cal que enforteixi el seu caràcter republicà especialment en la difusió dels valors republicans. L'enfortiment de la democràcia, entesa com a garantia de la llibertat de la nació i de tots i cadascun dels seus membres, ha esdevingut en l'actualitat una qüestió urgent. La concepció republicana de la democràcia obre dues vies d'acció per tal de canviar aquesta situació: la reforma del sistema de representació, i l'obertura a la participació dels membres de la societat en la política. Cal, en definitiva, adoptar el principi de radicalitat democràtica propi del republicanisme en tots els àmbits d'acció política fent més estret el vincle entre electors i representants i exigint als representants polítics transparència en la seva comesa i responsabilitats pels resultats i, tot

perseguint la negligència, la incompetència i la corrupció; perfeccionant els mitjans de control de la gestió política per eradicar la corrupció i permetent l'accés dels ciutadans i ciutadanes als processos de presa de decisions en els àmbits que els afectin.

Entre d'altres, les propostes que cal considerar per a millorar la qualitat del sistema democràtic i adequar-lo a la concepció republicana de democràcia són:

- a) Mesures de regeneració com, per exemple, la limitació dels mandats públics, la incompatibilitat dels càrrecs públics amb certes activitats privades o la transparència de les donacions econòmiques i la publicitat de les finances dels partits.
- b) Mesures de participació ciutadana en els processos de presa de decisió, a través del desplegament i aplicació d'una normativa de consultes populars, tant en l'àmbit local com nacional, i de la posada en marxa d'experiències de democràcia electrònica, nuclis d'intervenció participativa i mecanismes de participació ciutadana directa.
- c) Mesures d'aproximació entre la ciutadania i els seus electes, a través de la implantació de llistes obertes en els contextos més adequats i de la vinculació directa dels electes a la ciutadania que representen.

La participació en els afers públics s'ha de considerar com un mitjà per a la captació de coneixement del propi bagatge de la ciutadania a través de les xarxes de col·laboració que des de l'esquerra nacional es teixeixen amb l'entorn social. ERC s'ha d'articular inequívocament d'acord amb els principis republicans i caracteritzar-se com una comunitat políticament activa en la seva totalitat, en què el col·lectiu de militants catalitzi les inquietuds, els interessos i les ambicions de la nació i alhora transmeti els valors, les propostes i l'acció del partit, per superar les mancances greus de vies de comunicació massiva.

4. Partit i governs: motors de construcció nacional

4.1. Uns governs sòlids, estables i rigorosos

4.1.1. Una altra prioritat des de les perspectives de respecte a la sobirania nacional ha de ser consolidar una cultura de govern sòlida i estable des de l'ambició nacional. En el cas de Catalunya, l'executòria del Govern catalanista i d'esquerres va venir condicionada, principalment, pels diversos posicionaments en el procés de reforma estatutària. En aquest context, alguns sectors de la societat catalana van qüestionar la capacitat d'ERC com a força de govern i aquest missatge va impregnar àmplies capes socials. En aquest sentit, l'opció estratègica feta en l'Acord del Tinell, amb les prioritats fixades en la cohesió social, la prosperitat econòmica, l'articulació sostenible del territori i del creixement econòmic, junt amb l'objectiu de convertir ERC en la força d'esquerres majoritària a Catalunya, continua sent perfectament vàlida a mig termini. Per si sol, això justifica la presència renovada d'ERC en l'actual Govern de la Generalitat. Si com s'ha dit abans, la nació s'ha de construir sobretot des de la societat, també és clar que les estructures d'estat es construeixen des del Govern. En aquest mateix context, a les Illes Balears es produeix un canvi polític on Esquerra és imprescindible per a formar un govern nacional i d'esquerres.

Tanmateix, cal posar èmfasi també en la construcció d'un municipalisme independentista robust, que contribueixi a forjar un univers cultural, social i simbòlic que amplii l'espai polític del sobiranisme, també sent presents en espais de govern amb una forta projecció social per tal d'apropar-nos a sectors de la població que avui poden estar lluny del sobiranisme.. Amb el percentatge dels vots que representa l'actual expressió política i institucional de l' independentisme català a tots els territoris del país, és evident que el que avui per avui no està en joc és l'exercici immediat del dret a decidir, sinó el reconeixement públic de l'esquerra nacional com a força de govern creïble i rigorosa donant un bon exemple de govern i recerca de l'excel·lència en l'actuació pública, així com també fent un esforç per que sigui identificable per les seves actuacions en el govern. Només si aquesta força es consolida socialment i electoral serà percebuda com a digna i fiable i podrà continuar creixent tant al Principat com a la resta de la nació. No obstant, la presència d'ERC a qualsevol govern es decidirà en funció dels objectius nacionals i socials que aquest es plantegi. ERC només podrà estar en governs que es fixin objectius clars i assolibles, però també ambiciosos, que suposin avançar en la construcció nacional i social.

4.1.2. El sobiranisme doncs ha d'anar esgotant etapes i actuar des de la centralitat política que representa en el cas de Catalunya, el més d'un milió dos-cents cinquanta mil ciutadans i ciutadanes majors d'edat que es defineixen des del Principat de Catalunya, en diversos graus, socialment d'esquerres i nacionalment catalans, però el sobiranisme també ha d'anar incorporant al projecte altres ciutadans, d'adscripció nacional diferent, que comparteixin la necessitat que Catalunya disposi d'un sistema institucional propi i dels recursos econòmics suficients per a desplegar les polítiques socials i econòmiques necessàries per a construir la societat del benestar i per a mantenir la nostra competitivitat a escala mundial. Ha de ser doncs un sobiranisme amb vocació de majories que faci possible guanyar la batalla ideològica i democràtica a les urnes. Aquesta opció estratègica, però, ha de ser compatible amb el fet de situar el dret a decidir, puntal també dels valors republicans d'igualtat política i de garantia d'autodeterminació personal i col·lectiva, en el centre del debat polític, com un dels eixos del procés de construcció nacional, per tal que doni sentit tant a la gestió des de les institucions com a la creació d'espais socials nacionalment auto centrats.

4.2. Un partit fort, obert i proper a la ciutadania

4.2.1. L'acostament d'aquest milió dos-cents cinquanta mil ciutadans i ciutadanes exigeix però un major esforç de proximitat del partit al seus votants potencials, això és, un canvi de cultura organitzativa, tot defugint la jerarquització vertical i endogàmica fracassada en altres partits i tancada a les bases i a la ciutadania en general, per a tendir cap a una col·laboració de proximitat, no només dins de l'organització, sinó també amb elements externs. Aquesta proximitat ha de comportar una reflexió interna del funcionament de tota l'estructura, des de la seva direcció a la militància de base. Per exemple, cal separar i distingir molt clarament l'acció de govern del funcionament i gestió del partit. Igualment, per tal d'elaborar un discurs cada vegada més pròxim, és imprescindible continuar aprofundint en nous mecanismes de comunicació directa entre els votants i la militància, incentivant la presència de càrrecs electes (diputats/des, alcaldes/ses, regidors/es) a nivell social (món associatiu, veïnal, etc), així com incorporar nous elements d'estratègia electoral en la presa de decisions. Cal fer un major esforç per aconseguir que el nostre partit sigui més obert als nous reptes, i als nous debats. Obert a les diferents expressions. Un partit que reflecteixi la pluralitat tant en la base com en els òrgans de direcció. Al mateix temps és necessari assentar les bases adequades per a que, alhora que participem més directament en la presa de decisions internes i en l'elaboració del nostre discurs, siguem coresponsables en la consegüent actuació, capaços d'actuar més proactivament en l'ampliació del nostre espectre electoral i en la generació de noves xarxes socials de complicitat. En definitiva, el que cal és consolidar el militant d'ERC com un agent social i electoral actiu. Finalment, ens cal construir una eina política que s'adapti a un model de democràcia participativa actual i que connecti la societat civil amb els representants polítics, aprofundint en diverses mesures d'informació i participació tan internes (eleccions primàries de càrrecs i llistes electorals, pràctica de referèndums interns, jornades electorals per les eleccions internes, ús de les noves tecnologies per a fer consultes on-line); com les externes (llistes obertes, relació directa electes - electors, transparència en el finançament dels partits, realització de consultes i referèndums populars, pressupostos participatius, etc).

En conseqüència, el partit hauria d'adoptar un Pla que doti un marc per a que la reflexió sobre els resultats electorals que s'obtenen i sobre el funcionament de l'organització propiciïn l'aprenentatge de la direcció, dels quadres i de la militància per tal de millorar l'eficàcia política. Aquest Pla hauria de preveure distints projectes de desenvolupament d'eines com:

- a) Un Centre d'Anàlisi, que serveixi per conèixer, a través de la informació extreta d'enquestes de base pre i postelectorals, quins són els votants actuals i potencials i què motiva els seus comportaments de vot o no-vot; fer avaluació política a través d'un sistema de base de dades que funcioni en tots els àmbits de l'organització, a partir de la informació obtinguda a través de les sectorials i d'altres canals sobre les condicions de vot imperants a tot el ventall de segments de la nostra societat que poden afectar les tendències de vot. I, finalment, caldrà la creació d'un "think-tank" permanent per realitzar sessions de treball amb membres experts, sempre obert a propostes de qualsevol origen, tant de la pròpia organització com de persones externes, per a que el partit pugui establir estratègies polítiques, idees força i missatges de campanya i d'activitats de govern.

- b) Elaborar la política i el posicionament del partit a curt, mitjà i llarg termini a través de la direcció estratègica per projectes i mitjançant la creació d'un producte polític resultat del procés d'identificar els votants actuals i potencials i d'elaborar una resposta a les seves preferències, sempre en base a la nostra declaració ideològica.
- c) Un instrument de comunicació bidireccional que interrelacioni els militants, els quadres i la direcció nacional.
- d) Una escola permanent per als militants i els càrrecs electes (especialment regidors i alcaldes) que no es basi tant en els coneixements teòrics, sinó que tracti sobre com aprendre aptituds més eficaces, sobretot aprofitant el coneixement i experiència professional dels propis militants en una gestió i disseminació del coneixement per a tota l'organització, tant a nivell territorial com sectorial. Esquerra ha de ser una marca de qualitat i la seva tasca un compromís d'excel·lència.
- e) Orientar les sectorials a fomentar la participació dels militants d'Esquerra en les organitzacions de la societat civil: organitzacions sindicals i veïnals, empresarials i professionals, cíviques, culturals i esportives, i les que tenen com a objectiu l'exercici del dret a decidir. Cal potenciar els marcs participatius amb sectors generadors d'opinió i capacitat d'aportació tècnica i política, que mai establiran una relació de militància però formen part de l'univers sobiranista i progressista.

4.2.2. Per altra banda, cal mantenir un alt nivell d'autoexigència en la nostra acció política, des dels diversos àmbits de govern o de representació, i també des de la gestió de les accions de partit a nivell nacional, regional i local per tal que el nostre votant potencial visualitzi amb més claredat el perfil i l'opció del vot d'Esquerra com un vot diferent a la resta d'opcions polítiques i, per tant, com un vot útil. Aquesta acció política ha d'aprofundir en els valors històrics d'Esquerra que, tot i que ens trobem en un context actual canviant, segueixen essent plenament vigents i distintius: radicalitat democràtica, innovació propositiva i de gestió, proximitat al ciutadà així com una marcada vocació de servei i de construcció social i nacional permanent. La gestió d'una agenda política pròpia, més estratègica i menys tàctica, així com una comunicació intel·ligent i eficient de les nostres accions són condicions imprescindibles per assolir aquest objectiu: posicionar Esquerra com una força política transformadora.

4.2.3. La resposta del poble català a la campanya anticatalana i la retallada de l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya va mobilitzar, al voltant d'Esquerra, un conjunt d'associacions i col·lectius que van donar suport a la gran manifestació pel Dret a Decidir del 18 de febrer del 2006. Vist l'èxit d'aquella mobilització, la propera candidatura d'Esquerra a les eleccions espanyoles de la primavera del 2008 hauria d'incorporar, tal i com ja ha fet en anteriors ocasions, representants d'aquest moviment sobiranista i de les plataformes i entitats que han sorgit posteriorment, amb l'objectiu de reforçar el caràcter obert del partit i trencar la inèrcia partidista davant l'opinió pública.

4.3 L'Executiva Nacional haurà de crear un grup de treball orientat a dissenyar un pla d'acció política per als espais urbans i metropolitans i entorns sociològics similars. Coordinats des de l'Executiva i format per representants de la direcció nacional i dels òrgans territorials. Aquest grup ha de tenir com a objectiu elaborar un pla de treball per a aquests àmbits i començar a posar-ho a prova durant la campanya de les eleccions estatals 2008. Els continguts del pla haurien de tenir en compte:

- a) La necessitat d'adaptar el discurs, la imatge i la praxis política a la realitat diversa de la nostra nació, tenint en compte les particularitats sociològiques i territorials locals.
- b) El reforçament de l'obra del Govern de la Generalitat per atendre les necessitats quotidianes i de la població en general i satisfer les expectatives nacionals del nostre electorat tradicional.
- c) L'establiment d'uns mecanismes de comunicació i d'intercanvi d'informació àgils entre les seccions locals, el partit i les institucions supramunicipals, especialment la del Govern de la Generalitat, dins d'una profunda revisió de tota l'estratègia comunicativa del partit.
- d) Unes polítiques de proximitat recolzades pel suport, presencial i no presencial, de membres del govern i del partit.
- e) Una formació que tingui com a eixos principals tant els mitjans necessaris per desenvolupar les polítiques de proximitat com l'aprofundiment en qüestions ideològiques.

- f) L'establiment de canals clars i accessibles d'assessorament per a qüestions de política local i/o comarcal.
- g) El suport logístic i econòmic necessari en funció de la seva importància estratègica per fer front a la maquinària política dominant.
- h) La millora en les formes de col·laboració i d'intercanvi d'informació entre les diferents seccions locals, coordinades per les executives comarcals i regionals.

5. Republicanisme i il·lusió social per al segle XXI

En els inicis del s.XXI s'ha produït a les democràcies occidentals i també en la societat catalana un allunyament especial respecte la política i els partits polítics. En aquest marc, els valors del republicanisme que hi ha en el nostre projecte polític esdevenen un factor clau de diferenciació respecte altres partits clàssics de l'esquerra, i han de contribuir importantment en la recuperació de la proximitat amb la societat i la il·lusió de les noves fornades de ciutadans que volen exercir el seu dret a vot. ERC és el partit d'àmbit català que incorpora amb més decisió d'aquesta ideologia i, això implica, també, ser el motor de transmissió a la ciutadania dels valors republicans i la radicalitat democràtica.

L'essència d'una República Catalana, continua tenint, 76 anys després de la darrera proclamació per part d'en Francesc Macià, l'èpica i l'ètica necessària per la generació de la il·lusió que implica l'alliberament nacional i esdevé garantia real i global de la justícia social. Hem d'explicar clarament que l'ideari republicà és quelcom més que reivindicar un sistema no monàrquic, i que comporta el joc democràtic honest i transparent, la laïcitat, el respecte als drets humans i la igualtat de drets civils i polítics, l'equitat entre les persones en absència de dominació o de dependència de ningú, el treball, l'assumpció del ciutadà de la cosa pública i l'esforç col·lectiu i la valorització de la política. El republicanisme defensa la conjunció dels drets individuals i col·lectius, esdevenint així fonamental per sumar la majoria social al procés d'independència de la nostra nació.

Des d'ERC hem de continuar treballant per a reforçar el missatge republicà ja que dins d'ell hi encaixen els valors actuals que mouen a gran part de la societat civil activa: Solidaritat, Cooperació, Participació i Proximitat, que es concreten en la justícia, la fraternitat i el bon govern.

Defensem, per al futur de Catalunya, una República Catalana que es constitueixi en República Federal, Social, Laica i Democràtica.

6. L'esforç d'Esquerra per impulsar un projecte nacional

Des de la creació del nou estat de les autonomies, la divisió del nostre país en tres comunitats autònomes diferenciades i la Catalunya Nord, ha fet palesa la intenció dels estats espanyol i francès d'homogeneïtzar al seu voltant totes les realitats nacionals diferenciades, fent que la gent prengui consciència de regió i no pas de nació.

El projecte nacional dels Països Catalans és assumit i, a hores d'ara encapçalat per l'únic partit d'aquest àmbit: Esquerra, present avui a tot el territori i que treballa per fer realitat un projecte d'estat independent al sí d'Europa. Així doncs, en tant que objectiu estratègic d'Esquerra s'ha d'impulsar de manera conjunta i simultània al conjunt de la nació catalana, plantejant els Països Catalans com a subjecte del dret a decidir, i com àmbit polític d'actuació d'Esquerra. Aquesta mobilització ha de servir per activar la reivindicació sobiranista a les Illes Balears, el País Valencià i la Catalunya Nord. De la mateixa manera que ha de ser capaç de sumar els diferents territoris de la nació articulament mecanismes de solidaritat interna.

Tenint en compte els punts de partida i els nivells de consciència nacional desiguals i les diverses conjuntures polítiques, caldrà dissenyar, tàctiques concretes i particulars en funció dels avenços que es produeixin en cadascun dels territoris. La unitat política passa necessàriament per fórmules d'articulació diverses que, a hores d'ara són difícils de preveure. Ara bé, és evident que les dinàmiques polítiques estan interrelacionades i l'augment de l'independentisme al Principat esperona la consciència nacional en el conjunt dels Països Catalans. Malgrat totes les mancances del nacionalisme polític, allò evident és que no

hi ha projecte viable d'alternança política al País Valencià sense el que representa avui l'esquerra nacional tal com s'ha demostrat recentment a les Illes Balears.

Per avançar en aquest sentit, en coherència amb el que s'ha expressat abans, cal teixir xarxes de complicitat, lligams culturals, socials, polítics i econòmics que permetin, per la via de fet, superar les estructures administratives que separen avui el nostre poble. El Principat té, per la seva situació de major consciència nacional, pes demogràfic, cultural i econòmic, el repte i l'obligació de fer de locomotora d'aquest procés. Un bon exemple d'això, és el projecte de creació d'un Eurodistricte o agrupació europea de Cooperació Transfronterera entre les comarques de la Catalunya Nord i les del nord del Principat. Cal dons dotar de contingut aquest projecte per tal que , per la pràctica quotidiana, la Catalunya Nord trobi el seu marc polític, cultural social i econòmic. Cal que el conjunt de la ciutadania de les comarques septentrionals percebi la superació de la frontera estatal com un factor positiu que li permet de millorar la seva qualitat de vida. De la mateixa manera, hi ha una important tasca a fer des de la societat civil, en l'àmbit lingüístic, cultural, empresarial, professional, comunicatiu...per afavorir la cohesió dels Països Catalans fomentant la col·laboració i la coordinació de les entitats i dels sectors socials que tenen interessos comuns.

C. Conclusions: construïm una majoria social per la independència

1. L'objectiu d'aquesta Conferència Nacional 2007 és el de definir l'estratègia de l'esquerra nacional per tal de superar l'actual via autonomista, i l'estratègia de transformació de l'Estat espanyol en un estat federal i plurinacional situant de forma clara en l'eix de l'acció política el dret a decidir com a motor del procés de construcció nacional, amb l'objectiu d'assolir la independència. Aquest horitzó final, associat des de sempre a l'ideari de l'esquerra, reclama avui algunes concrecions, especialment després d'un període de transició en què s'ha demostrat inviable un dels principals eixos de la reivindicació nacional més immediata que era el de comprovar les possibilitats de transitar cap a la independència, prèvia superació d'una etapa de relació federal amb Espanya, que tenia com a principals objectius l'assoliment d'un Estatut que incorporés un sistema de finançament adequat a l'esforç fiscal i a les necessitats i objectius socials i econòmics dels catalans.

2. Es tracta d'establir de la manera més precisa possible el full de ruta a seguir, tant a curt com a mig i llarg termini, per arribar a exercir democràticament el dret a decidir i assolir la independència, d'acord sobretot amb tres objectius complementaris: la creació d'espais de sobirania, la construcció d'una majoria social per la independència, i la defensa dels valors republicans, tot distingint, per una banda, que ser independent significa tenir Estat, i que sobirania és la qualitat d'una societat de ser el màxim de no dependent de cap altra. Per això, mentre no existeixi una majoria social per la independència, per la qual Esquerra hi treballa dia a dia, es pot fer molta via al llarg d'un procés històric que combini les reformes de tot tipus encaminades al nostre reconeixement com a subjecte de sobirania, alhora que s'enforteixi la nació des de la centralitat política i des d'una perspectiva socialment integradora, en base a un discurs i una praxi independentista amb estratègia i continguts, que plantegi des d'ara diferents prioritats polítiques que permetin crear des de les institucions i governs on ERC està representada, espais de sobirania, en què la nació no sigui dependent de ningú més que de les seves pròpies capacitats i limitacions.

Alguns d'aquests espais de sobirania són ja una realitat com és el cas del domini.cat a internet; d'altres tot just comencen a caminar, com el reconeixement internacional de les seleccions esportives; i d'altres són una possibilitat de futur com la internacionalització de la nostra economia, un model propi de projecció nacional, de cooperació i de solidaritat internacionals, l'articulació d'un espai nacional de comunicació, la plena incorporació a la societat catalana de la nova immigració o la consecució d'una cultura autoreferenciada i oberta alhora, amb el català com a llengua nacional i plena.

En paral·lel, cal seguir treballant per una construcció social sòlida, que permeti augmentar progressivament els nivells de benestar i de qualitat de vida dels catalans i catalanes; ampliant i potenciant els drets socials i estenent i buscant l'excel·lència dels serveis públics. I fer-ne pedagogia lligant els avenços nacionals als avenços socials i a la inversa, equilibrats i indestriables per construir la nació de futur que volem. I, com a clau de volta dels avenços nacionals i socials, la pràctica dels valors republicans com a tret d'identitat d'ERC, que permet que ens constituïm com un referent diferenciat, i que s'erigeix en una condició necessària per al progrés i la causa independentista: l'impuls i el treball per l'enfortiment democràtic mitjançant el principi de transparència, l'obertura a la participació ciutadana en la presa de decisions polítiques i el principi de radicalitat democràtica en el discurs i en la pràctica política.

3. El marge de la vertebració d'estructures d'estat i la consolidació d'espais de sobirania, hi ha altres qüestions que han de formar part de l'estratègia de l'esquerra nacional, i que passen per entendre que la nació es construeix sobretot des de la societat. A més, Esquerra, com a instrument polític, ha d'esdevenir encara un partit més fort, cohesionat, que creixi electoralment i que consolidi la seva cultura de govern, valenta i en sintonia amb els nostres interessos socials i nacionals i que evidencii el nostre perfil sobirà, perquè l'independentisme assoleixi un ampli reconeixement com a força de govern sòlida i creïble, a més de reforçar i modernitzar les seves estructures de partit. Així doncs, la recerca d'espais alternatius a l'ordre estatal vigent requereix una voluntat política impulsora moderna i de govern com Esquerra, que si escau pugui coordinar-se i sumar esforços amb altres forces polítiques que comparteixin objectius, prioritzant entre els nostres objectius estratègics segons cada moment i àmbit d'actuació i donant visibilitat a les nostres propostes i decisions davant de la societat, però també és imprescindible cercar la complicitat d'amplis sectors socials que van més enllà el partit. No hi pot haver un projecte de canvi polític sobre bases sòlides si no s'articula la complicitat necessària amb una societat civil que respongui a la lògica

d'interessos nacionals catalans, a més de canalitzar els sentiments de desconcert i, fins i tot d'indignació, d'una part de la població.

4. L'any 2014 farà 300 anys que Catalunya va perdre l'Estat. Aquesta és, doncs, una bona data per fixar un horitzó en què Catalunya pugui decidir com vol organitzar-se políticament. Aquesta fita pot arribar a ser un gran element mobilitzador de la societat catalana. Però per arribar-hi en condicions d'afrontar aquest repte, cal encara fer molta feina. És per aquest motiu, que l'estratègia política d'Esquerra s'ha de poder concretar al voltant de l'assoliment de les condicions socials, polítiques i econòmiques que han de fer possible la celebració d'una consulta popular a Catalunya l'11 de setembre de 2014, basada en el dret a decidir. És evident que aquest procés ha de ser totalment democràtic, de manera que cal comptar amb la participació de tots els catalans i catalanes, per tal d'aconseguir la majoria social necessària.

Aprovada a la Conferència Nacional 2007, el 20 d'octubre, a Barcelona, per 1.362 vots a favor (82,74%), 198 vots en contra (12,02%) i 86 vots en blanc (5,22%).